

achtzehn Monaten in Krain verweilt, sich daselbst mit der illirischen Literatur beschäftigt, und nächstens eine Sammlung krainerischer Volkslieder herausgeben wird, hat vor Kurzem nachfolgenden Aufruf erlassen, welchen er uns mit dem Ersuchen, ihn in unser Blatt einzurücken, übersandte i. t. d. Poziv je datiran z dne 10. junija 1838. l. — Ako je bival Korytko tedaj 18 mesece v na Kranjskem, in če torej štejemo tiste mesece nazaj, pridemo približno na novo leto 1837. — To bodi tudi en dokaz, da je glede Korytkovega prihoda v Ljubljano Vrazova letnica verjetnejša od Kolbergove.

Na 472. strani lanskega »Zvona« stoji pri opombi, da ima Prešeren Korytko prvič v mislih v pismu z dne 4. marca 1837. l., kjer poroča Vrazu o dveh prognanih Poljakih, — v oklepaju vprašanje: kateri je drugi? Pri tem vprašanju je opozoriti na »Dunajski Zvon« V. str. 39. — Drugi je torej grof Horodinski. —

Končno mi je še popraviti opombo na 648. strani lanskega »Zvona«. — Korytkove pesmi »na lepe Ljubljančanke« naš Prešeren ni preložil iz poljščine na slovenščino, ampak na nemščino. *L. Pintar.*

Naši pisatelji v prevodih. Rad. Murnika humoreska »Iz dnevnika nadobudnega Dvojčkogaja«, ki je izšla v januarski št. letošnjega »Zvona«, je prinesla »Politik« v nemškem prevodu. — Jožefa Kostanjevca povest »Brez službe«, ki je bila natisnjena pred par leti v »Ljublj. Zvonu«, pa je izšla v praškem dnevniku »Narodní Politika« (št. 256.) v češkem prevodu. Lepo povest je prevedel Jan Novák. —

† **Dr. Frančišek Lampe.** Ko smo že končavali zadnje strani oktobrske št., došla nam je vest, da je po kratki bolezni umrl kanonik dr. Lampe, urednik »Doma in Sveta«, predsednik »Slov. Matice«, neutrudljivi slovenski pisatelj. Rojen je bil l. 1859. v Zadlogu pri Črnem vrhu nad Idrijo. Dr. Lampe je bil markantna osebnost med našimi konservativnimi ali katoliškimi pisatelji. Njegovi spisi in tisti možje, ki so ga poznali osebno, pričajo, da si je bil pridobil s svojo nadarjenostjo, s svojo brezprimerno marljivostjo in jekleno vztrajnostjo bogatih zakladov vednosti v raznih strokah. Študijam je žrtvoval ves prosti čas in, kakor se nam pripoveduje, skopalil je celo s ponočnim počitkom. Brez vsakega dvoma je bilo njegovo naporno in prenapeto delo vzrok njegove rane smrti. — Dr. Lampe je zastopal v vsch svojih spisih strogo konservativne ideje in tudi filozofijo in umetnost in poezijo je vklepal v dogmatiški jarem. Drugo vprašanje je seveda, v koliko je mogel on s svojimi enostranskimi nazori koristiti slovenski književnosti? Sholastična doba je že davno za nami, in seveda ni misliti, da bi se mogla kdaj povrniti, ker se po strogih zakonih evolucije absolutno ne more več povrniti. Zato seveda tudi mi Slovenci ne moremo, če bi tudi hoteli, nazaj v srednji vek, ampak moramo naprej z drugimi najnaprednejšimi narodi evropskimi. Čeprav je bil v svojih nazorih konservativen, vendar je bil med vsemi pristaši Mahničeve struje najsvobodomiselnjši. In čeprav je svoje nazore branil z veliko gorečnostjo, vendar je bil še najtolerantnejši. Čeprav je dela svobodomiselnih slovenskih pisateljev in pesnikov ocenjal sila enostransko, vendar se ni nikdar ponižaval do tiste meje, kjer se nehava stvarna kritika in se začinja — plamflet.

Dr. Lampe v svojih kritikah ni ravnal kakor svetopisemski farizej, ki je samega sebe povzdigaval s tem, da je ubogega mitničarja smatral za največjega grešnika. Dr. Lampe je bil v svojih polemikah vsekdar dostojen in zmeren.

Našemu listu in vsej svobodomiselni književnosti je bil sicer načelen, a pošten nasprotnik.

Dr. Lampè je delal najmanj s tremi rokami. Zadnja leta se je veliko trudil okoli svojega »Doma in Sveta«, ki ga je z velikimi žrtvami spravil do precejšnje višine. Četudi nam smer tega lista ne more biti simpatična, vendar pripoznavamo, da je z ilustracijami pospeševal med našim ljudstvom čut za lepoto in umetnost ter vplival na razvoj estetiškega okusa.

Za filozofsko terminologijo je važno njegovo »Dušeslovje« in njegov »Uvod v modroslovje«. »Cvetje s polja modroslovskega« kaže veliko načitanost, a je naivno. Takisto enostranski so njegovi drugi estetiški spisi. Za bogoslovsko vedo imajo veliko vrednost njegove apologetične razprave. Najvažnejše delo njegovo pa utegnejo biti »Zgodbe sv. pisma«, čeprav se ne strinjamo z njegovo preobširno eksegezo. . . Po svojem narodnem prepričanju je bil vzoren Slovenec in Slovan, kolikor mu je pač dopuščala moderna katoliška struja. Čast njegovemu spominu!

Herbert Spencer, največji zagovornik zatirancev. Največji filozof sedanjosti, 80letni Herbert Spencer, je pravi somišljenik plemenitega Gladstona, ki se je svoj čas potegoval za svobodo balkanskih Slovanov in Ircev. Ko so lani meseca septembra imeli v Manchesteru »prijatelji miru« velik meeting, prečitale se je tudi pismo, ki ga je bil pisal Spencer nekemu g. Courtneyu. To za mišljenje Spencerjevo značilno pismo se glasi:

. . . »Veseli me, da ste Vi in z Vami vred drugi pripravljeni dokazati, da je med nami še nekaj mož, ki v tem, da se poteptajo in porazijo slabi, ne vidijo nikakega povišanja (angleške) narodne časti. Rad bi Vam pomagal, ko bi mi ne branila visoka starost in bolezen . . .

Samo taki ljudje, ki ljubosumni na svojo neodvisnost prezirajo neodvisnost tistih, ki so jim na poti, morejo Burom odreči svojo simpatijo v boju zoper politično uničenje. Žalostno je gledati, kako naša vlada podpira tiste, čijih odkrita politika je razteznost (ekspanzija), kar pomenja, če se izrazimo manj vljudno, agresijo, za kar imamo še manj vljudno besedo, ki jo je lahko ugeniti (razbojništvo). Zaradi teh ljudi rjove sedaj cela Britanija z orožjem v roki proti burski republiki, češ: »Stori, kar ti ukazujem!« . . .

Jaz sem zmerom mislil, da je svojstvo (dolžnost) plemenitega mišljenja, z relativno slabimi rahlo ravnati in njim na ljubo še kaj žrtvovati, do česar imaš sicer svojo pravico. Ako pa so sedaj veljavni nazori pravi, potem se jaz motim . . .

Sodeč po tej izjavi, je torej Spencer antagonist Nietzschejev in mora biti tudi prijatelj — Slovencev. A.

Corrigenda! Na str. 565. v članku »Najmlajši poljski novelisti« mora stati v tretji vrsti odzgoraj namesto »z a d i r a j o č« (se v belo obleko . . .) seveda zavijajoč (se . . .) itd.

Na str. 583. pa čitaj v prvi in drugi vrsti »Listka« september in oktober (ne: septembra in oktobra . . .). Na str. 630. čitaj v prvi vrsti: Prva splošna slov. umetniška razstava itd.

